

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

30 JUNI 1998

WETSVOORSTEL

**tot instelling van het verzoek tot
uitlegging bij het Hof van
Cassatie**

AMENDEMENT

voorgesteld na indiening van het verslag

Nr. 10 VAN DE HEREN DUQUESNE, GIET,
LANDUYT EN MEVROUW DE T'SERCLAES

Art. 3

**Dit artikel vervangen door de volgende be-
paling:**

«Art. 3. — *In het vierde deel, boek III, van hetzelfde Wetboek, onder een titel VIII (nieuw) met als opschrift «De verzoeken tot uitlegging van de wetten door het Hof van Cassatie in het raam van een verzoek tot prejudicieel advies», worden een artikel 1147bis en een artikel 1147ter ingevoegd, luidend als volgt:*

«Art. 1147bis. — *Een rechtscollege dat in beroep of in laatste aanleg uitspraak doet, mag, bij een beslissing die niet vatbaar is voor beroep, een prejudicieel verzoek tot uitlegging instellen bij het Hof van Cassa-*

Zie :

- 206 - 95 / 96 :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Duquesne.
- N°s 2 tot 5 : Amendementen.
- N° 6 : Verslag.
- N° 7 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

30 JUIN 1998

PROPOSITION DE LOI

**portant création d'une requête en
interprétation devant la
Cour de cassation**

AMENDEMENT

présenté après le dépôt du rapport

N° 10 DE MM. DUQUESNE, GIET, LANDUYT ET
MME DE 'T SERCLAES

Art. 3

**Remplacer cet article par la disposition sui-
vante :**

«Art. 3. — *Dans la quatrième partie, livre III du même code, sous un nouveau titre VIII intitulé «Des demandes d'interprétation des lois par la Cour de cassation dans le cadre d'une demande d'avis préjudiciel», sont insérés des articles 1147bis et 1147ter libellés comme suite :*

«Art. 1147bis. — *Une juridiction statuant en degré d'appel ou en dernier ressort peut, à titre préjudiciel, saisir la Cour de cassation d'une demande d'interprétation des lois applicables dans l'affaire pendante*

Voir :

- 206 - 95 / 96 :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Duquesne.
- N°s 2 tot 5 : Amendements.
- N° 6 : Rapport.
- N° 7 : Texte adopté par la commission.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

tie, aangaande de wetten die van toepassing zijn op een bij dat rechtscollege hangend geschil, mits het antwoord op dat verzoek noodzakelijk blijkt voor de beslechting van het geschil.

Soortgelijke verzoek kan alleen worden ingesteld indien de wetten waarop dat betrekking heeft, tot ernstige toepassingsmoeilijkheden aanleiding geven of uiteenlopend worden geïnterpreteerd.

Deze bepaling is niet van toepassing in strafzaken.

Elke uitspraak over de grond van de zaak wordt uitgesteld totdat het Hof van Cassatie zijn advies heeft gegeven of, bij ontstentenis, totdat de bij artikel 1147ter bepaalde termijn verstreken is. Niettemin kunnen voorlopige of bewarende maatregelen worden genomen.

Art. 1147ter. - Na ontvangst van het verzoek wijst de eerste voorzitter een magistraat van de zetel aan, die als rapporteur optreedt.

De partijen in het geding beschikken over een termijn van 30 dagen om een memorie in te dienen.

Zo het verzoek tot prejudicieel advies kennelijk onontvankelijk is, velt de eerste voorzitter binnen 60 dagen na ontvangst van het verzoek tot prejudicieel advies en op grond van het verslag van de raadsheer-rapporteur, een arrest van niet-ontvankelijkheid.

Zo het verzoek ontvankelijk is, brengt het Hof van Cassatie advies uit binnen een termijn van zes maanden vanaf de aanhangigmaking.

Het Hof van Cassatie kan die termijn verlengen tot negen maanden.

Voor het overige houdt men zich aan de regels inzake voorzieningen in cassatie.

Het Hof van Cassatie geeft uitlegging aan de bepaling waarop in het verzoek gedoeld wordt. Het Hof kan ambtshalve uitlegging geven aan iedere bepaling gekoppeld aan die waarop in het verzoek gedoeld wordt.

Het uitleggingsarrest heeft geen bindende kracht.

De procedure is kosteloos.

Het verzoek tot prejudicieel advies en het uitleggingsarrest worden door toedoen van de griffier en op kosten van de Belgische Staat in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.»

VERANTWOORDING

Het Hof van Cassatie, in algemene vergadering bijeengekomen, heeft de minister officieus een advies gegeven over ons voorstel. Tijdens de vorige zittingsperiode heeft de procureur-generaal van het Hof, in verband met de parlementaire behandeling van de wetsevaluatie, nochtans aan de Kamer medegedeeld dat het onaanvaardbaar zou zijn mocht het Hof over de staat van de wetgeving adviezen verstrekken aan het parlement, zoals dat het geval is in Frankrijk met een evaluatie van de wetten door de wetgever. Kennelijk bewegen de geesten of is er in ieder geval geen formeel bezwaar wanneer het gaat om teksten die betrekking heb-

avant elle par une décision non susceptible de recours, pour autant que la réponse à cette demande apparaisse nécessaire à la solution du litige.

Il ne peut y avoir lieu à une telle demande que si les lois sur lesquelles elle porte présentent une difficulté sérieuse d'application ou font l'objet d'interprétations divergentes.

La présente disposition ne s'applique pas en matière pénale.

Il est sursis à toute décision sur le fond de l'affaire jusqu'à l'avis de la Cour de cassation ou, à défaut, jusqu'à l'expiration du délai fixé à l'article 1147ter. Toutefois, des mesures provisoires ou conservatoires peuvent être prises.

Art. 1147ter. — Dès réception de la demande, le premier président désigne un magistrat du siège en qualité de rapporteur.

Les parties à la cause disposent d'un délai de 30 jours pour déposer un mémoire.

Dans le cas où la demande d'avis préjudiciel apparaît comme manifestement irrecevable, le premier président rend, dans les 60 jours de la réception de la demande d'avis préjudiciel, sur le rapport du conseiller rapporteur, un arrêt d'irrecevabilité.

Si la demande est recevable, la Cour de cassation se prononce dans le délai de six mois à dater de sa saisine.

La Cour de cassation peut porter ce délai à neuf mois.

On se conforme, pour le surplus, aux règles énoncées pour les pourvois en cassation.

La Cour de cassation interprète la disposition visée dans la demande. La Cour peut interpréter d'office toute disposition liée à celle qui est visée dans la demande.

L'arrêt interprétatif est dépourvu de toute autorité.

La procédure est gratuite.

Le greffier fait publier au Moniteur belge la demande d'avis préjudiciel et l'arrêt interprétatif aux frais de l'Etat belge.

JUSTIFICATION

La Cour de cassation, réunie en assemblée générale, a donné officieusement un avis au ministre sur notre proposition alors que, dans le cadre des travaux parlementaires relatifs à l'évaluation des lois, elle avait, sous la précédente législature, fait savoir à la Chambre, par son procureur général, qu'il ne serait pas admissible qu'elle puisse donner au parlement des avis sur l'état de la législation comme c'est le cas en France, et cela dans le cadre d'une évaluation des lois par le législateur. Il semblerait que les esprits évoluent ou, en tout cas, qu'il n'y a pas de contre-indication formelle dès lors qu'il s'agit de textes concernant la Cour de

ben op het Hof van Cassatie zelf. Volgens het Hof van Cassatie is het advies over die vordering tot uitlegging ongunstig omdat het wetsvoorstel niet strookt met de Grondwet.

De Raad van State, die niet over de grondwettigheid van de wetten oordeelt maar wettig advies kan uitbrengen over dat aspect, neemt de bewijsvoering van het Hof van Cassatie over wat de ongrondwettigheid van het voorstel betreft, maar houdt daarbij geen rekening met de wijzigingen die de commissie voor de Justitie in de tekst heeft aangebracht teneinde tegemoet te komen aan die bezwaren. De Raad van State blijkt meer in het bijzonder geen oog te hebben voor het feit dat om te antwoorden op een van de bezwaren van het Hof van Cassatie, in de door de Commissie aangenomen tekst wordt gesteld dat het gaat om een verzoek tot prejudicieel advies in verband met een hangend geschil.

De indiener van het voorstel is er nooit van uitgegaan dat de bezwaren in verband met het oorspronkelijke voorstel gegrond konden zijn. Hij heeft er trouwens vooraf op geantwoord in de toelichting van het voormelde voorstel. De vragen waren immers terecht en het was te voorzien dat ze zouden worden gesteld. De antwoorden die hij erop heeft gegeven, vloeiden voort uit de universitaire werkzaamheden tijdens dewelke de suggestie van dat voorstel van parlementair initiatief werd gedaan, met een omstandige toelichting.

Om nog beter tegemoet te komen aan die bezwaren heeft de indiener tijdens de besprekingen in commissie de strekking van zijn oorspronkelijk voorstel beperkt door de vordering tot uitlegging te vervangen door het verzoek tot prejudicieel advies die verband houdt met een geschil en nuttig is voor de beslechting ervan. Het gaat om een gewoon verzoek tot prejudicieel advies dat niet bindend is voor de rechtbank die erom heeft gevraagd.

In die omstandigheden is het onredelijk te beweren dat het uitleggingsarrest dus een algemene draagwijdte heeft, zoals de uitgelegde norm zelf.

Krachtens de tekst van het voorstel heeft het uitleggingsarrest geen enkele andere bindende kracht dan die welke de arresten van het Hof van Cassatie hebben die niet bindend zijn voor de rechtbanken, behalve na een tweede verbreking. Daarbij wordt geen rekening gehouden met het feit dat de wetgever in ieder geval het laatste woord heeft. Dat is de traditionele betekenis van de formulering die in de tekst van het voorstel wordt gebruikt : het uitleggingsarrest heeft geen enkele bindende kracht.

In het kader van zijn huidige bevoegdheden doet het Hof van Cassatie geen uitspraak ten gronde maar enkel over de rechtsvragen, en zodoende geeft het uitlegging aan de wet. Zijn arresten hebben uiteraard een bijzonder gezag, zoniet is het niet duidelijk hoe het terzake zijn rol (eenheid in de rechtspraak brengen) zou kunnen vervullen. Het is volkomen hypocriet te stellen dat de arresten van het Hof van Cassatie geen bijzondere rechtskracht zouden hebben. Thans worden ze beschouwd als nagenoeg authentieke uitleggingen van de wet, waarbij we dan nog geen rekening houden met de arresten die algemene beginselen instellen en waarbij het dus niet meer om uitleggingen, maar om het instellen van normen gaat.

Voorts toont het optreden in het belang van de wet door de procureur-generaal duidelijk aan dat het Hof van Cassatie werd ingesteld in het belang van de wet, met andere woorden om een grotere rechtszekerheid te waarborgen door een eenvormige uitlegging van de wet, wat wel degelijk de bedoeling van het wetsvoorstel is.

cassation elle-même. Cet avis sur la requête en interprétation est négatif pour des raisons d'inconstitutionnalité, selon la Cour de cassation.

Le Conseil d'Etat, qui n'est pas juge de la constitutionnalité des lois mais peut légitimement donner un avis sur cet aspect des choses reprend l'argumentaire de la Cour de cassation relatif à l'inconstitutionnalité de la proposition mais sans avoir égard aux modifications apportées au texte par la commission de la Justice afin de répondre à ces objections. Spécialement le Conseil d'Etat ne semble pas tenir compte du fait que le texte adopté par la commission précise qu'il s'agit d'une demande d'avis préjudiciel liée à une affaire en cours afin de répondre à une des objections de la Cour de cassation.

L'auteur de la proposition n'a jamais estimé que les objections formulées en ce qui concerne la proposition initiale pouvaient être fondées. Il y avait d'ailleurs répondu par avance dans les développements de ladite proposition : les questions étaient, en effet, légitimes et il était prévisible qu'elles seraient posées. Les réponses qu'il y a données résultaient des travaux universitaires au cours desquels la suggestion de cette proposition d'initiative parlementaire avait été faite, avec des développements circonstanciés.

Afin de rencontrer mieux encore ces objections, l'auteur a réduit au cours des discussions en commission la portée de sa proposition initiale en transformant la requête en interprétation en demande d'avis préjudiciel liée à une affaire contentieuse et utile à sa solution. Il s'agit d'une simple demande d'avis préjudiciel : cet avis ne s'impose donc pas à la juridiction qui en fait la demande.

Il est déraisonnable, dans ces conditions, de prétendre que « l'arrêt interprétatif revêt donc un caractère général comme la norme interprétée elle-même ».

Le texte de la proposition dénie toute autorité à l'arrêt interprétatif, si ce n'est celle qui est due, par ailleurs, aux arrêts de la Cour de cassation qui ne s'imposent pas aux juridictions, sauf après seconde cassation. Sans compter que le dernier mot appartient, dans tous les cas, au législateur. C'est le sens classique de la formule utilisée dans le texte de la proposition : l'arrêt interprétatif est dépourvu de toute autorité.

Dans le cadre de ses compétences actuelles, la Cour de cassation ne tranche pas le fond des affaires mais uniquement des questions de droit et, ce faisant, interprète la loi. Ses arrêts ont évidemment une autorité particulière, faute de quoi on comprend mal comment elle pourrait jouer son rôle d'unification de la jurisprudence. Il est parfaitement hypocrite de dire que les arrêts de la Cour de cassation n'ont pas une force particulière. Aujourd'hui, on les considère comme des interprétations quasi authentiques des lois, sans parler des arrêts créateurs de principes généraux qui ne sont pas des interprétations, mais des créations de normes.

Par ailleurs, le recours du procureur général dans l'intérêt de la loi montre clairement que la Cour de cassation a été instituée dans l'intérêt de loi, c'est-à-dire pour assurer plus de sécurité juridique par une interprétation uniforme de la loi, ce qui est bien l'objectif de la proposition de loi.

Door de vordering tot uitlegging om te vormen tot een verzoek tot prejudicieel advies heeft de indiener van het voorstel precies willen voorkomen dat die waarnemers, die tegen elke evolutie gekant zijn, zouden kunnen beweren dat het daarbij alleen zou gaan om «het abstract onderzoek omtrent een verzoek tot prejudicieel advies, los van het geschil naar aanleiding waarvan dat verzoek werd ingediend». In dat verband kan het nuttig zijn erop te wijzen dat hoewel het Hof van Cassatie in principe ertoe gebracht wordt de wet opnieuw duidelijk te bevestigen dan wel uit te leggen naar aanleiding van geschillen, het ook voorkomt dat het Hof van Cassatie buiten enig geschil om uitspraak doet. In dat verband mag het belang van artikel 612 van het Gerechtelijk Wetboek niet worden onderschat, zoals de Raad van State doet (zie het verslag-Van Reepinghen over die tekst in een artikel van Paul Delnoy, JT, 1992, blz. 324). Daaraan moeten de artikelen 610 en 611 van het Gerechtelijk Wetboek worden toegevoegd.

De commissie voor de Justitie is de indiener van het wetsvoorstel daarin met eenparigheid van stemmen gevolgd, wat erop wijst dat diens voorstel nuttig is en aan de grondwetsbepalingen voldoet.

De indiener is voornemens een voorstel tot herziening van de Grondwet in te dienen om, zonder enige mogelijke juridische betwisting, mogelijk te maken wat ook in zijn oorspronkelijk voorstel vermeld stond en perfect past in het takenpakket van een modern Hof van Cassatie.

In afwachting daarvan en om heel duidelijk de strekking van het voorstel en de overeenstemming daarvan met de grondwettelijke bepalingen af te bakenen, dient de indiener van het voorstel een laatste amendement in dat van het aan het Hof van Cassatie gerichte verzoek, in alle aspecten, een echt verzoek tot prejudicieel advies maakt, met onder meer de overzending van het dossier van het geding, de neerlegging van de conclusies van het openbaar ministerie, de mogelijkheid voor de partijen om memories in te dienen en de mogelijkheid voor het Hof om de partijen te verzoeken voor het Hof te verschijnen zonder dat het daarbij noodzakelijk is een advocaat bij het Hof van Cassatie in te schakelen.

Het amendement verkiest de formulering «vordering tot prejudicieel advies» boven «prejudiciële vraag» om verwarring te voorkomen met de aan het Arbitragehof gestelde prejudiciële vragen; in dat geval zijn de verstrekte antwoorden bindend voor de rechtscollèges, voor de concrete gevallen die ze behandelen. Hier bestaat wel degelijk een band met het lopende geding, maar het advies is niet bindend: het heeft, krachtens de tekst, «geen bindende kracht», in de aan deze formulering gegeven betekenis (zie hierboven).

Om overmatig en zinloos werk te voorkomen, voorziet de tekst tevens in een vereenvoudigde procedure voor de verklaring tot niet-ontvankelijkheid. Nog steeds in verband met de ontvankelijkheid van het verzoek tot prejudicieel advies, zij gepreciseerd dat de rechtbank die over de zaak zelf uitspraak moet doen, oordeelt of de indiening van dat verzoek noodzakelijk is voor de beslechting van het geschil; het Hof van Cassatie hoeft zich alleen uit te spreken over het feit of het verzoek tot advies betrekking heeft op wetten die uiterst moeilijk toepasbaar blijken te zijn, of die op uiteenlopende wijze worden gelezen.

Zo het Hof van Cassatie het verzoek tot advies ontvankelijk verklaart, zal het zonder meer uitlegging geven aan de bepaling(en) waarop dat verzoek doelt. Afgaande op de Franse procedure terzake, hebben wij dus de vereiste laten vallen volgens welke het uitleggingsarrest met redenen

En transformant la requête en interprétation en demande d'avis préjudiciel, son auteur a voulu précisément éviter que ces commentateurs opposés à toute évolution puissent prétendre qu'il s'agirait uniquement de « l'examen abstrait posée ». Il n'est pas inutile de rappeler que si c'est, en principe, à l'occasion de litiges que la Cour de cassation est amenée à réaffirmer la loi ou à l'explicitier; il lui arrive toutefois de statuer en dehors de tout litige. A cet égard, il ne faut pas, comme le fait le Conseil d'Etat, minimiser l'importance de l'article 612 du Code judiciaire (voir le Rapport Van Reepinghen sur ce texte dans un article de Paul Delnoy, JT, 1992, p. 324). Il faut y ajouter les articles 610 et 611 du Code judiciaire.

La commission de la Justice a suivi l'auteur de la proposition par un vote unanime démontrant l'utilité de sa proposition et sa conformité au prescrit constitutionnel.

L'auteur à l'intention de déposer une proposition de déclaration de révision de la Constitution pour rendre possible, sans contestation juridique, ce qui était prévu dans sa proposition initiale et qui s'inscrit parfaitement dans le cadre des missions d'une Cour de cassation moderne.

En attendant, comme première étape, et afin que ne subsiste vraiment aucun doute sur la portée de la proposition et de sa conformité au prescrit constitutionnel, l'auteur de la proposition dépose un dernier amendement qui, dans tous ses aspects, fait de la demande adressée à la Cour de cassation une véritable demande d'avis préjudiciel, avec notamment transmission du dossier de la procédure, le dépôt de conclusions du ministère public, avec la possibilité pour les parties de déposer des mémoires et la possibilité pour la Cour d'inviter les parties à se présenter devant elle sans qu'il soit nécessaire de recourir à un avocat de cassation.

L'amendement utilise la formule « demande d'avis préjudiciel » de préférence à « question préjudicielle » pour éviter la confusion avec les questions préjudicielles posées à la Cour d'arbitrage pour lesquelles les réponses données s'imposent aux juridictions dans le cas d'espèce. Ici, il y a bien un lien avec le procès en cours, mais l'avis ne s'impose pas, il est, comme dit le texte, « dépourvu de toute autorité » avec le sens donné à cette formule comme rappelé plus haut.

Le texte prévoit également une procédure simplifiée pour la déclaration d'irrecevabilité, et ce afin d'éviter un surcroît de travail. Toujours en ce qui concerne la recevabilité de la demande d'avis préjudiciel, précisons que c'est la juridiction de fond qui apprécie si cette demande est nécessaire à la solution du litige, la Cour de cassation n'ayant qu'à se prononcer, quant à elle, que sur le fait de savoir si la demande d'avis porte sur des lois qui présentent une difficulté sérieuse d'application ou qui font l'objet d'interprétations divergentes.

Si la Cour de cassation déclare la demande d'avis recevable, elle interprétera la disposition ou les dispositions visées dans la demande d'avis, sans plus. Par référence à la procédure française nous avons donc supprimé l'exigence de motivation de l'interprétation, ce qui garantit une plus

moet zijn omkleed. Een en ander garandeert het Hof een ruimere beoordelingsmarge; later kan bij het Hof immers nog een voorziening worden ingediend, waarbij het zich in het raam van een echte vordering bij een met redenen omkleed arrest moet uitspreken over het vraagstuk in zijn geheel. Uiteraard kan het Hof vrij beslissen ambtshalve uitlegging te geven aan alle bepalingen die in verband staan met die waarop in het verzoek wordt gedoeld.

In die omstandigheden lijken de bezwaren van de Raad van State ons niet langer gegrond.

Zelfs een aldus beperkte hervorming zal haar deugdelijkheid snel bewijzen, aangezien het aantal nutteloze procedures wordt teruggedrongen. De wetgever kan die hervorming dan ook onverwijld uitbreiden tot alle gerechten, zoals dat in Frankrijk reeds het geval is; op die manier kan het oorspronkelijk voorstel uitvoering krijgen, in afwachting dat de geesten bewegen en (indien nodig) de Grondwet wordt aangepast.

De burger wil een beter en doeltreffender gerecht en verwacht dan ook dat de werking ervan grondig ter discussie wordt gesteld. Dat voorstel moet het Hof van Cassatie de mogelijkheid bieden zijn rol ten volle te vervullen, met inachtneming van de bevoegdheden van de andere machten en door in te spelen op de vereisten van het derde millennium.

De voorgestelde versterking van de personeelsformatie bij het Hof van Cassatie, zowel wat de raadsheren als de referendarissen betreft, stoelt dan weer op een argument uit het advies van het Hof van Cassatie. De Kamer heeft als taak de relevantie ervan na te gaan, niet met de bedoeling om zich tegen de hervorming te verzetten zo zij die noodzakelijk acht, maar om de personeelsformatie aan te passen, zo zij het bezwaar gegrond acht.

Overigens mag niet uit het oog worden verloren dat de procedures voor de feitenrechter in aantal zullen teruglopen. Bovendien zou de vereenvoudigde procedure van de verklaring van niet-ontvankelijkheid moeten helpen te voorkomen dat de leden van het Hof van Cassatie nodeloos worden belast; het Hof kan die procedure instellen wanneer het, bijvoorbeeld op grond van een constante rechtspraak, oordeelt dat er duidelijk geen sprake is van ernstige toepassingsmoeilijkheden of uiteenlopende lezingen.

Tot slot werden de termijnen voor de behandeling van de dossiers verlengd, teneinde terzake overhaasting te voorkomen.

grande liberté d'appréciation de la Cour qui peut être saisie postérieurement d'un pourvoi et, par conséquent, de la totalité de la problématique dans le cadre d'un véritable recours donnant lieu à un arrêt motivé. La Cour est bien évidemment libre d'interpréter d'office toute disposition qui serait liée à celle visée dans la demande.

On n'aperçoit plus, dans ces conditions, ce qui subsisterait des objections du Conseil d'Etat.

Même ainsi limitée, la réforme démontrera rapidement son utilité en limitant les procédures inutiles. Elle pourra alors être rapidement étendue par le législateur à toutes les juridictions, comme c'est déjà le cas en France, en attendant que les esprits évoluent et, si nécessaire, la Constitution, afin de permettre la mise en oeuvre de la proposition initiale.

Les citoyens attendent des remises en question fondamentales des modes de fonctionnement de la Justice afin d'en accroître le sérieux et l'efficacité. Cette proposition doit permettre à la Cour de cassation de jouer pleinement son rôle dans le respect des prérogatives des autres pouvoirs et des exigences du troisième millénaire .

En ce qui concerne le renforcement des effectifs de la Cour de cassation, tant au niveau de ses conseillers que de ses référendaires, il s'agit d'un argument repris de l'avis de la Cour de cassation . Il appartient à la Chambre d'en estimer la pertinence, non pour s'opposer à la réforme si elle l'estime nécessaire, mais pour modifier le cadre si elle juge l'objection fondée.

Par ailleurs, il ne faut pas perdre de vue les procédures qui seront économisées devant les juridictions de fond. De surcroît, la procédure simplifiée par la déclaration d'irrecevabilité, lorsque la Cour de cassation estime qu'à l'évidence il n'y a pas de difficulté sérieuse d'application ou d'interprétations divergentes en raison, par exemple, d'une jurisprudence constante, devrait permettre d'éviter de mobiliser inutilement des membres de la Cour.

Enfin, les délais d'examen ont été allongés afin d'éviter toute précipitation dans le traitement de ces dossiers.

A. DUQUESNE
T. GIET
R. LANDUYT
N DE T'SERCLAES